

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО І ПОЛІТИЧНА УЧАСТЬ»

Ступінь освіти	Бакалавр
Освітня програма	Для усіх спеціальностей
Кількість кредитів ЄКТС	4
Тривалість викладання	1 семестр (1 та 2 чверть)
Заняття:	
Лекції	2 години на тиждень
Практичні заняття	1 години на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти.

Онлайн-консультації: електронна пошта

Інформація про викладачів:

	Первий Геннадій Леонідович (лекції, практичні заняття)
	Посада: завідувач кафедри історії та політичної теорії
	Вчене звання: доцент
	Вчений ступінь: кандидат історичних наук
	Персональна сторінка: https://ipt.nmu.org.ua/ua/spivr/perviy.php
	Е-mail: Pervyi.H.L@nmu.one Кабінет: 1/67

1. Анотація курсу

Курс є важливим елементом системи національно-патріотичного виховання студентів всіх рівнів навчання. Дисципліна орієнтована на формування у слухачів уявлення про:

- громадянське суспільство та його інститути, структуру, функції, інструменти взаємодії влади і громадськості;
- національну ідентичність і формування модерної української нації, її характерні риси, а також національну самоідентифікацію студентів.

Курс є особливо актуальний для сучасної України, яка знаходиться в стані війни і перебуває в процесі активного пошуку свого місця серед світової і європейської спільноти.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування вміння аналізувати процеси соціальної дійсності та громадянської і правової свободи та набутті навичок активної громадянської позиції, свідомої участі у сучасних політичних процесах української держави.

Завданнями курсу є:

критичне освоєння історичної спадщини в аспекті ознайомлення з провідними концепціями та теоріями громадянського суспільства та націєтворення;
усвідомлення природи громадянського суспільства та власного місця у сучасному українському соціальному середовищі..

3. Результати навчання:

- Здійснювати аналіз громадянського суспільства як підсистеми соціальної системи, соціальні, економічні та політичні аспекти громадянського суспільства;
- аналізувати ефективність участі громадян у політичних процесах;
- застосовувати механізми участі громадян в управлінні державними справами;
- визначати стратегії застосування форм різних політичної участі.

4. Структура курсу

Лекції

1. Вступ, базова термінологія, зміст поняття «громадянське суспільство».
2. Держава і громадянське суспільство: проблеми взаємодії.
3. Нація, процеси націотворення, формування модерної української нації.
4. Громадянське суспільство і демократія: межі громадянської свободи.
5. Громадянське суспільство як самоорганізована система.
6. Технології комунікації між державою і громадянським суспільством.
7. Громадська думка як інститут демократичного суспільства.
8. Громадянське суспільство як чинник модернізації сучасної України.
9. Політика як соціальне явище, механізми політичної соціалізації.
10. Технології представництва та політичної участі.
11. Форми політичної участі. Нормативно-правова база НГО.
12. Технології громадського впливу на прийняття політичних рішень.

Практичні заняття

1. Обговорення фільму «Громадянин Кейн».
2. Обговорення книги Густава Лебона «Психологія народів і мас».
3. Визначення ефективних технологій комунікацій на рівні: людина-влада та громада-влада.
4. Обговорення практичних кейсів взаємодії влади і суспільства.
5. Створення НГО.
6. Підсумкове заняття.

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс365.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувач вищої освіти може отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів за теоретичною та практичною частиною складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за практичну частину (оцінюється максимально у 60 балів) та за теоретичну частину (оцінюється максимально у 40 балів). Практична частина включає оцінювання відповідей на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань. Теоретична частина включає оцінювання

підсумкової контрольної роботи. Загалом за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

6.3. Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку). Диференційований залік відбувається у формі письмової роботи за програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів за залік: 100.

6.4. Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю:

100% (від максимальної кількості балів за даний вид роботи) – відповідь правильна, обґрунтована, осмислена, засвідчує вільне володіння матеріалом;

80% (від максимальної кількості балів за даний вид роботи) – відповідь правильна, проте містить окремі несуттєві неточності;

60% (від максимальної кількості балів за даний вид роботи) – відповідь містить суттєві неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена;

40% (від максимальної кількості балів за даний вид роботи) – відповідь неповна, містить грубі помилки;

20% (від максимальної кількості балів за даний вид роботи) – відповідь фрагментарна, містить окремі правильні елементи;

0% (від максимальної кількості балів за даний вид роботи) – відповідь відсутня.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". <https://inlnk.ru/xvgyx>.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту і бути зареєстровані на дистанційний курс «Громадянське суспільство та політична участь».

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Офіс365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Громадянське суспільство та політична участь».

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту або на форум дистанційного курсу.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Бонуси

Здобувачі вищої освіти можуть додатково отримати до 10 балів за виконання додаткової самостійної роботи за курсом, наприклад виконання індивідуальних завдань за додатковою темою – завдання пропонуються викладачем, підготовка доповіді і участь у студентських наукових конференціях за темою курсу, підготовка методичних матеріалів і презентацій.

7.7. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувача вищої освітим буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Громадянське суспільство та політична участь».

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Громадянське суспільство : курс лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Менеджмент» спеціальності 073 «Менеджмент», ОПП «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та початкового (короткий цикл) рівня вищої освіти ОПП «Менеджмент» спеціальності 073 «Менеджмент» денної форми здобуття вищої освіти / уклад. Т. М. Борко, О. В. Шарін. Миколаїв : МНАУ, 2022. 153 с.

2. Громадянське суспільство України: стан і перспективи розвитку в умовах російсько-української війни / Герасіна Л. М., Клімова Г. П., Погрібна В. Л. К., Право. 2025. 394 с.
3. Національна ідентичність і громадянське суспільство. Є. Бистрицький, О. Білий, Р. Зимовець, Р. Кобець, С. Лозниця, С. Пролеєв. К., Дух і літера, 2025. 464 с.
4. Громадянське суспільство та правова держава: виклики сьогодення: монографія / за заг. ред. О.О. Кота, А.Б. Гриняка, Л.Ф. Купіної, В.І. Шакуна. Київ : Алерта, 2023. 304 с.